

Rapporten All-Archeo bv 2190

Archeologienota
Liedekerke - Molenstraat

Natasja Reyns

Bornem
2024

Colofon

Rapporten van het archeologisch onderzoeksbureau All-Archeo bv
Erkend archeoloog: All-Archeo bv, OE/ERK/Archeoloog/2015/00018

Auteurs: Natasja Reyns

All-Archeo bv
Woestijnstraat 45
2880 BORNEM

Wettelijk depot nummer
D/2024/12.807/217

© All-Archeo bv

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

All-Archeo bv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Verslag resultaten bureauonderzoek	5
2.1	Administratieve gegevens	5
2.2	Archeologische voorkennis	7
2.3	Onderzoeksopdracht	7
2.3.1	Vraagstelling en randvoorwaarden	7
2.3.2	Beschrijving geplande werken	7
2.3.3	Werkwijze	10
2.4	Assessmentrapport	10
2.4.1	Landschappelijke ligging van het onderzochte gebied	10
2.4.2	Historische beschrijving van het onderzochte gebied	17
2.4.3	Het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader	20
2.4.4	Interpretatie van het onderzochte gebied en synthese	21
2.4.5	Afweging noodzaak verder vooronderzoek	22
3	Samenvatting	23
4	Bibliografie	24
4.1	Publicaties	24
4.2	Websites	24
5	Bijlagen	25
5.1	Archeologische periodes	25

1 Inleiding

Deze archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de aanvraag van een omgevingsvergunning waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat, de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt en waarbij de percelen helemaal buiten de archeologische zones liggen, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones,¹ zoals bepaald in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Het onderzoeksgebied valt niet binnen een beschermde archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt.²

Alle coördinaten die weergegeven worden, zijn uitgedrukt in Lambert 72, tenzij anders vermeld.

De uitvoering van vooronderzoek zonder ingreep in de bodem gaat steeds de uitvoering van vooronderzoek met ingreep in de bodem vooraf. Het doel van een archeologisch vooronderzoek wordt immers met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed bereikt.

¹ <https://geo.onroenderfgoed.be>

² <https://geo.onroenderfgoed.be>

2 Verslag resultaten bureauonderzoek

Het doel van de archeologische bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

2.1 Administratieve gegevens

Projectcode: 2024J159

Erkend archeoloog: All-Archeo bv, OE/ERK/Archeoloog/2015/00018

Locatie (provincie, gemeente, deelgemeente, adres, toponiem): provincie Vlaams-Brabant, Liedekerke, Molenstraat, Bunderstraat en Meregrachtstraat, de kleemputten

Bounding box x/y Lambert 72 coördinaten:

- 130441, 174213
- 130715, 173807

Kadastraal plan:

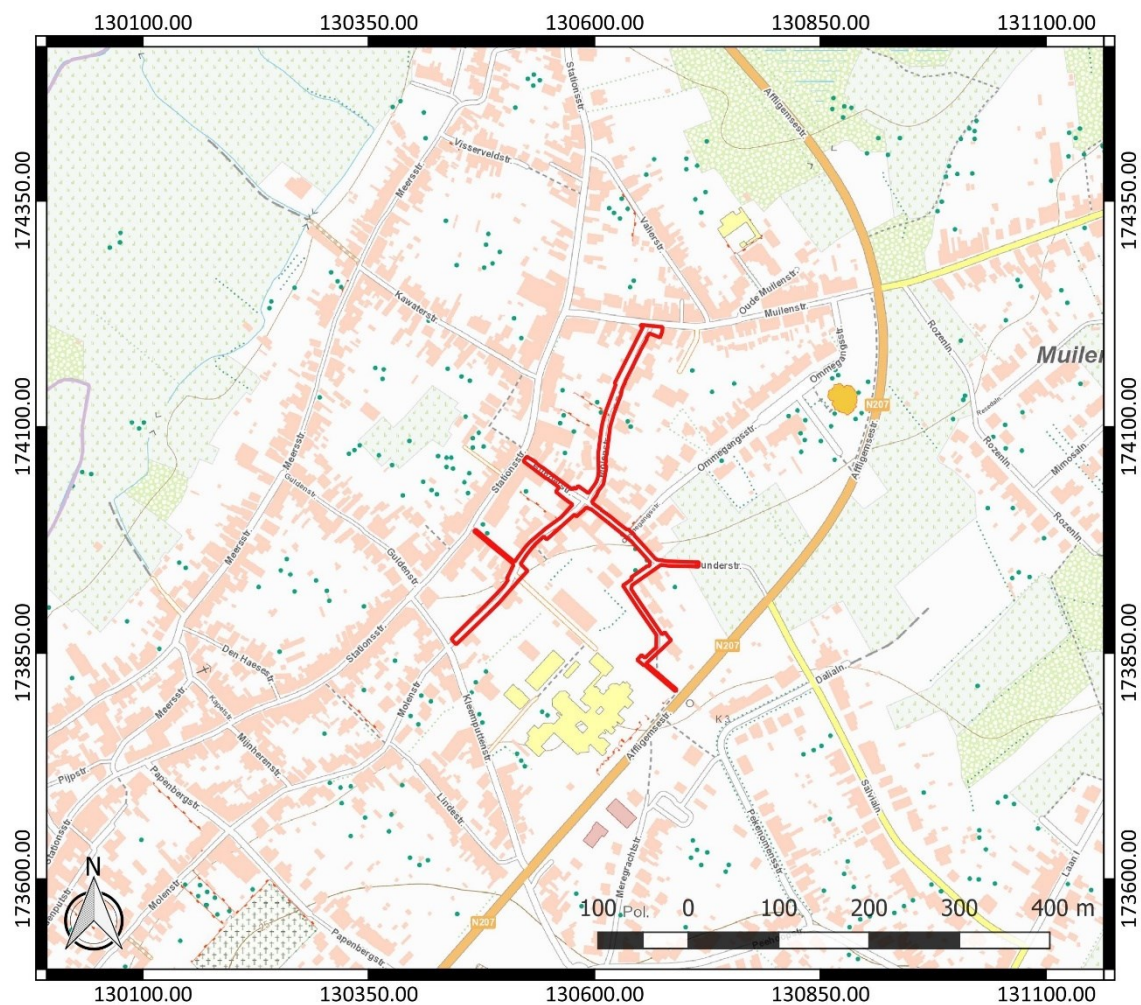

Figuur 1: Kadastraal plan met aanduiding van het onderzoeksgebied in rood (www.geopunt.be)

Kadastrale percelen: Liedekerke, Afdeling 1, sectie A, nummers 577F, 580H, 580N, 580P, 583C, 583D, 585H, 586E2, 586R, 587W, 587X, 589M, 589R, 589S, 589T, 591E, 591K, 594L, 596C2, 596D2, 596E2, 597G, 597K, 598A2, 599H, 599R, 600G, 601F3, 601G2, 601W2, 610N, 611G2, 611H2, 611R, 615F, 615H, 615M, 615T, 616E2, 616F2, 616T, 616Y, 617M, 617P, 618K, 618L, 811G, 811H, 812N, 813F, 813T, 814H, 814M, 816A2, 816C2, 816P, 816Y, 816Z, 817A2, 817B2, 817S, 885L, 887E, 887F, 888R, 888S, 889D, 891B2, 891E, 891Z, 892P, 892R, 893F, 893G, 894C2, 895E, 895F, 896L, 896M, 896N, 896P, 896S, 897C, 897D, 901R, 901S, 902L, 906H, 959F, 963K, 963P, 1151C, 1155A en 1155E

Oppervlakte onderzoeksgebied: ca. 6955 m²

Topografische kaart:

Figuur 2: Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.dov.vlaanderen.be>)

Begin- en einddatum uitvoering onderzoek: 16/10/2024 – 21/10/2024

Relevante termen uit de thesauri bij de Inventaris Onroerend Erfgoed: bureauonderzoek, metaaltijden, middeleeuwen, nieuwe tijd, nieuwste tijd, akkerland, wegenis

Verstoorde zones: van de huidige nutsvoorzieningen en overige weginfrastructuur verwachten we dat ze reeds een aantasting van het bodemarchief veroorzaakt hebben.

2.2 Archeologische voorkennis

Er is geen concrete archeologische voorkennis met betrekking tot het onderzoeksgebied.

2.3 Onderzoeksopdracht

2.3.1 Vraagstelling en randvoorwaarden

Naar aanleiding van de geplande werken ter hoogte van het onderzoeksterrein werd een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd. Hierbij staat de vraag centraal wat de impact zal zijn van de geplande werken op het archeologisch bodemarchief. Op basis daarvan wordt een afweging gemaakt of verder archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem nodig is.

Volgende onderzoeksvragen worden behandeld:

- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het terrein?
- Wat is de landschapshistoriek en de gebruiksevolutie van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?

Randvoorwaarden: er zijn geen randvoorwaarden van toepassing.

2.3.2 Beschrijving geplande werken

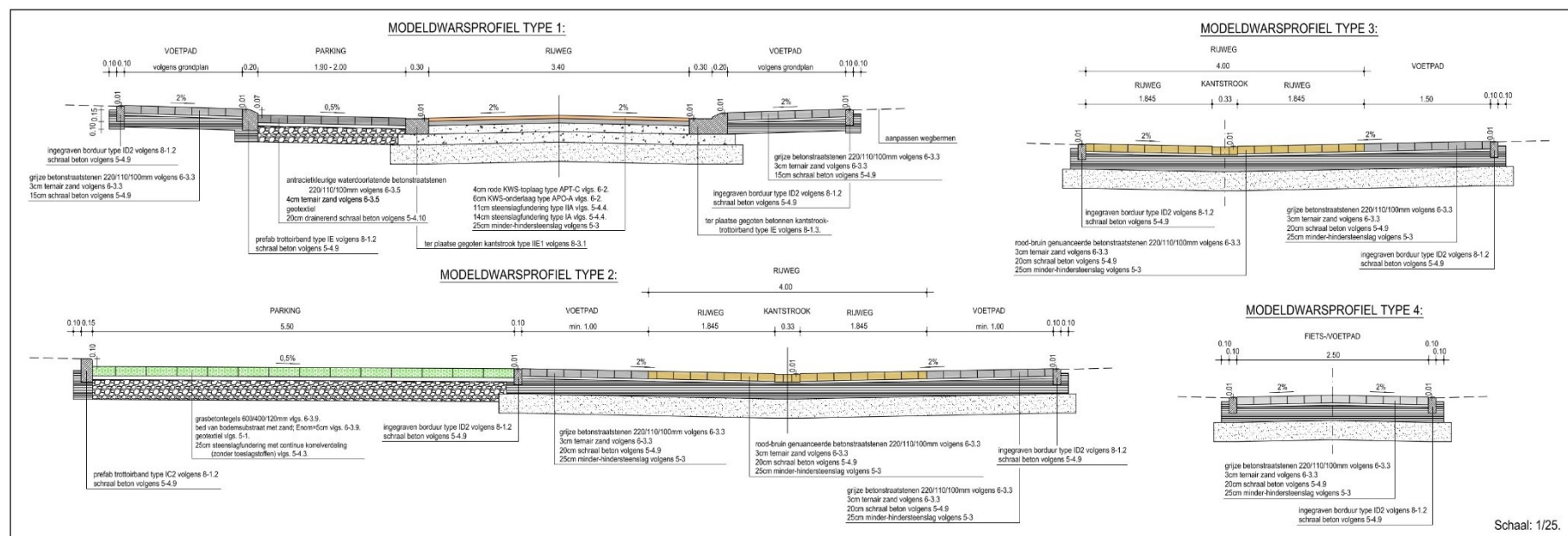
Op het terrein worden wegenis- en rioleringswerken gepland. Daarvoor wordt bestaande wegenis en riolering opgebroken. De overige bestaande nutsvoorzieningen blijven behouden. Vervolgens wordt een gescheiden rioleringsstelsel aangelegd. De aanleg van de nieuwe riolering kent een verstoringsdiepte tot ca. 2,05 m.

De aanleg van nieuwe wegenis kent een opbouw van ca. 60 cm. Ter hoogte van de nieuwe parkings is dat 34 cm. De aanleg van de voetpaden kent een opbouw van ca. 28 cm. Er wordt ook groenaanleg voorzien met de aanplant van gras, struiken en bomen. Bodemingrepen gerelateerd aan groenaanleg kennen een verstoringsdiepte die ligt tussen ca. 40 cm en 1,00 m.

Schaal: 1/500.

Figuur 3: Ontwerpplan

Figuur 4: Snedes

2.3.3 Werkwijze

Het bureauonderzoek heeft betrekking op een zone die gekenmerkt wordt door een lage densiteit aan bebouwing in het verleden. Daarom wordt bijzondere aandacht besteed aan de landschappelijke opbouw en het landgebruik van het gebied.

Voor het bureauonderzoek zijn de aardkundige gegevens online opgezocht via www.dov.vlaanderen.be en www.geopunt.be. De geomorfologische kaart en de bodemerosiekaart zijn niet beschikbaar voor het onderzoeksgebied. Het historisch kaartmateriaal is georeferereerd geraadpleegd op www.geopunt.be.

Het belangrijkste beschikbare historisch kaartmateriaal werd geraadpleegd om de gebruiksgeschiedenis van het onderzoeksgebied van de laatste eeuwen zo goed mogelijk te kennen. Met de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (1771-1778), de Atlas der Buurtwegen (1841) en de Atlas cadastrale parcellaire de la Belgique van Popp (1842-1879) worden drie momentopnames bekeken, voorafgaand aan de stafkaarten. De informatie afkomstig uit historisch kaartmateriaal kan een impact hebben op de inschatting van de kwaliteit van het eventueel aanwezige oudere bodemarchief. Beschikbare stafkaarten en luchtfoto's van het onderzoeksterrein werden geraadpleegd op www.geopunt.be en op www.cartesius.be. Ze worden enkel weergegeven in voorliggende studie wanneer ze een relevante bijdrage kunnen leveren aan de onderzoeksvragen met betrekking tot de landschapshistoriek, de gebruiksgeschiedenis van het terrein of de evolutie van de historische bebouwing.

In het kader van de vraagstelling rond het archeologisch potentieel van het terrein werden de Centrale Archeologische Inventaris en de landschapsatlas geraadpleegd. De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen. Vanwege het specifieke karakter van het archeologisch erfgoed dat voor ons verborgen zit in de ondergrond, is het onmogelijk om op basis van de Centrale Archeologische Inventaris met zekerheid uitspraken te doen over de aan- of afwezigheid van archeologische sporen.

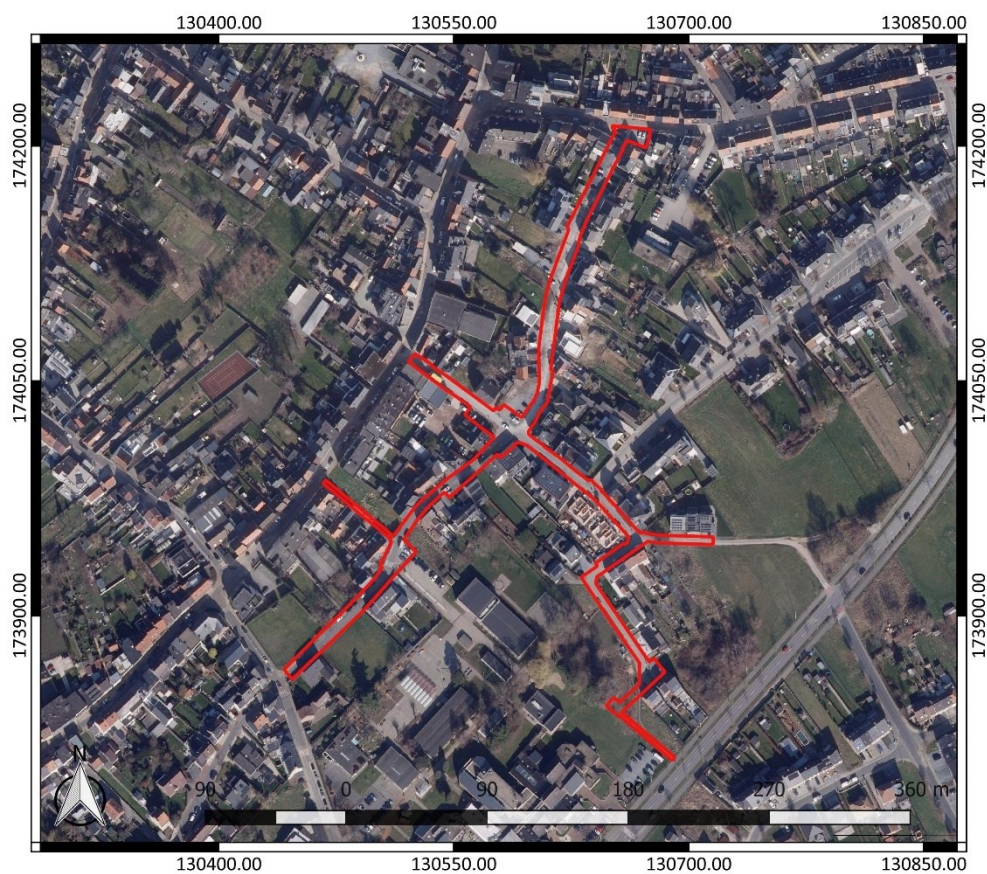
2.4 Assessmentrapport

2.4.1 Landschappelijke ligging van het onderzochte gebied

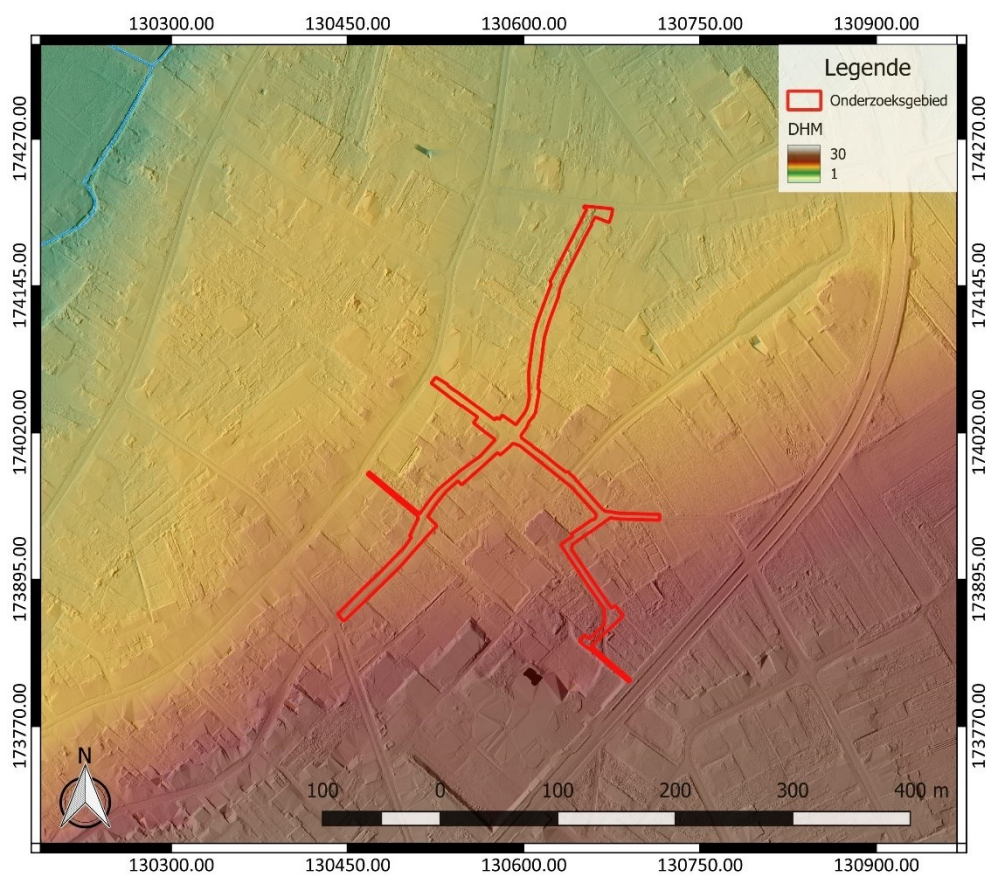
Het onderzoeksgebied is gelegen ter hoogte van de Molenstraat, de Bunderstraat en de Meregrachtstraat (Figuur 5). Volgens het gewestplan is het terrein gelegen in woongebieden. Ten westen stromen de Oude Dender en de Dender. Ten noorden vinden we de Begijnengracht en op al grote afstand ten oosten is sprake van de Kruisbeek (Figuur 7).

Geomorfologisch behoort Liedekerke tot het Pajottenland. Dit glooiende landschap werd uitgeschuurd in de fijnkorrelige afzettingen van de Formatie van Kortrijk. Lokaal zijn er enkele geïsoleerde heuveltoppen aanwezig. De Dendervallei is topografisch het laagst gelegen gebied binnen het Pajottenland, waar een laagte wordt bereikt van 10 m TAW.³ Het onderzoeksgebied situeert zich aan de rand van deze vallei en bevindt zich op de overgang naar een hoger gelegen gebied.

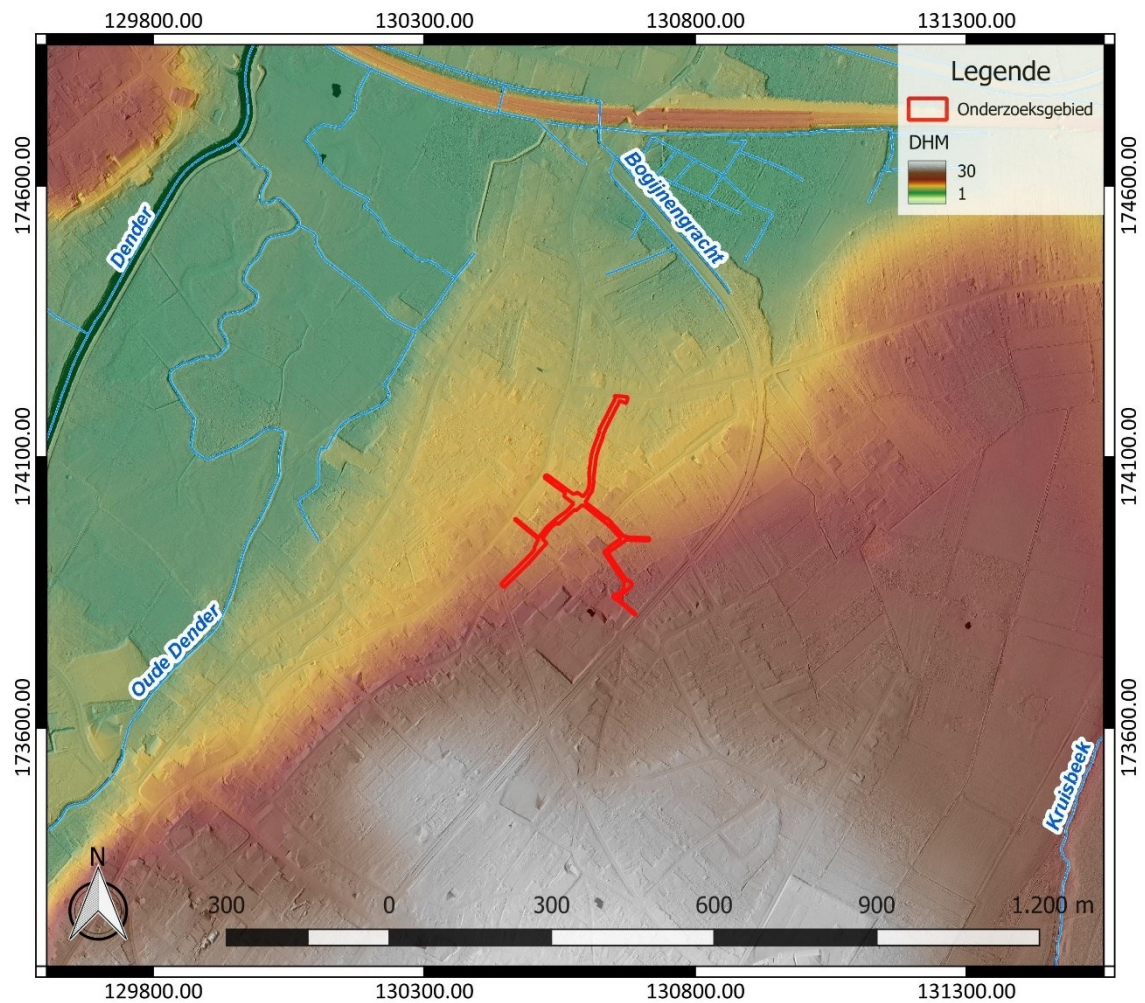
³ Schroyen 2003, 4

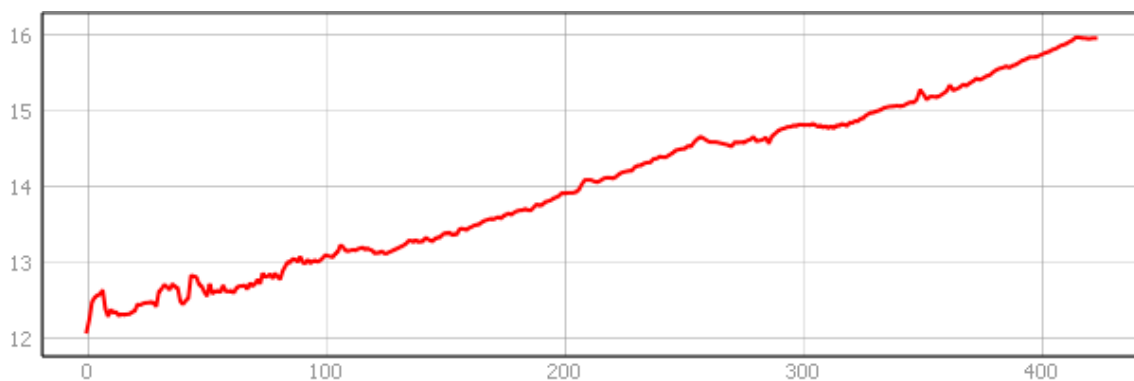
Figuur 5: Luchtfoto van 2023 met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://www.geopunt.be/kaart>)

Figuur 6: Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II, DTM 1 m en Multidirectional hillshade DHM Vlaanderen I, 25 cm, met aanduiding van het onderzoeksgebied

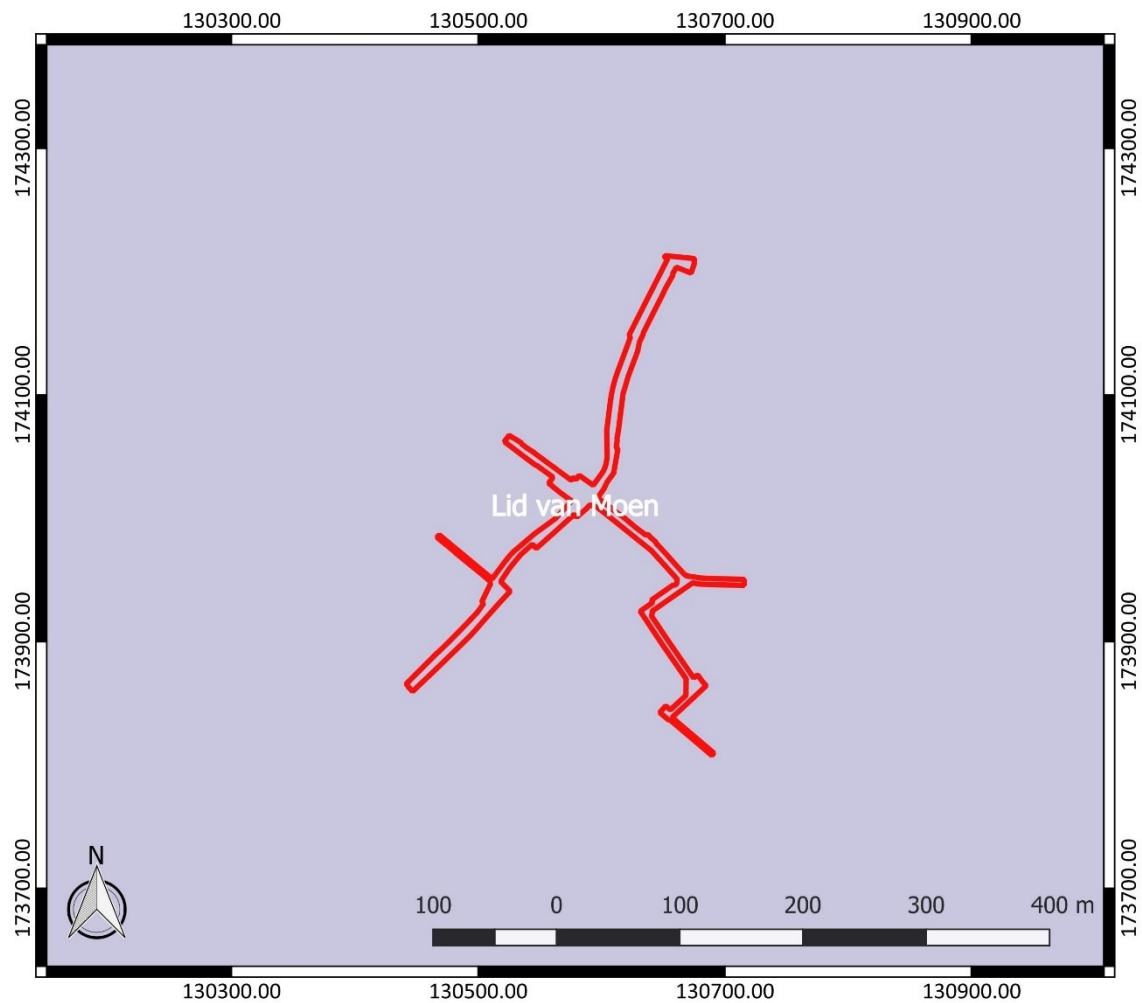

Figuur 7: Hydrografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied, Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II, DTM 1 m en Hillshade DHM Vlaanderen I, 25 cm (<https://www.geopunt.be/kaart>)

Figuur 8: Hoogteverloop van noordoost naar zuidwest, centraal over het onderzoeksgebied (www.geopunt.be/kaart)

Het onderzoeksgebied helt af naar het noorden toe. Het kent een hoogte van 12 tot 16 m TAW (Figuur 8).

Figuur 9: Tertiaire geologische ondergrond met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

De tertiaire ondergrond van het onderzoeksgebied (Figuur 9) bestaat uit het Lid van Moen. Het deel uit van de Formatie van Kortrijk. Het Lid van Moen wordt gekenmerkt door grijze klei tot soms kleihoudende en/of kleilagen bevattende silt.⁴

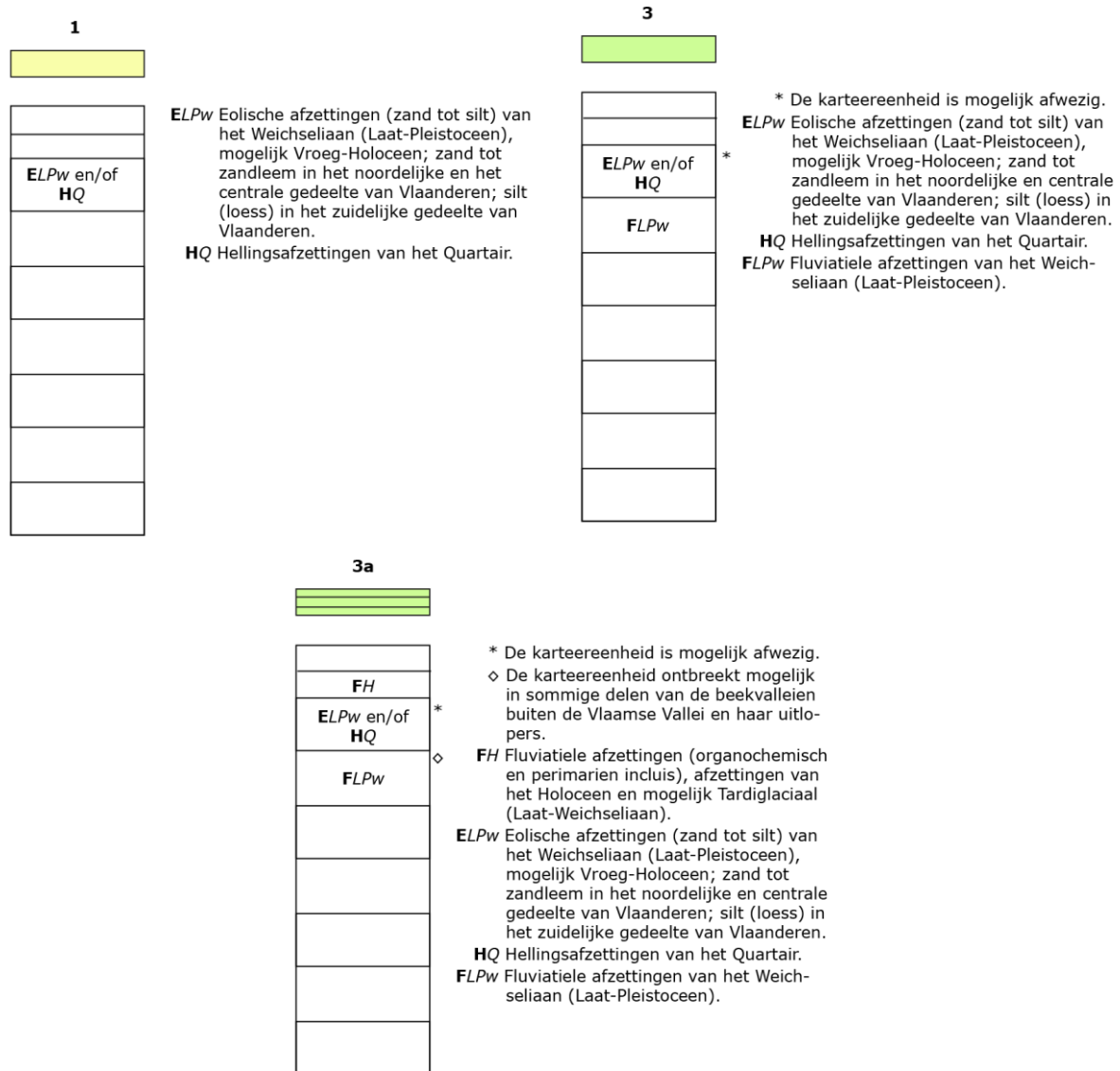
⁴ www.geopunt.be/kaart

De quartairgeologische kaart (Figuur 10) geeft aan dat in het onderzoeksgebied eolische afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) en mogelijk het Vroeg-Holoceen voorkomen, en/of hellingafzettingen van het Quartair. Naar het noorden toe vinden we ook oudere fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) en nog verder naar het noordoosten toe is ook sprake van jongere fluviatiele afzettingen van het Holoceen en het en mogelijk het Tardiglaciaal (Laat-Weichseliaan).⁵

Figuur 10: Quartairgeologische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

⁵ www.geopunt.be/kaart

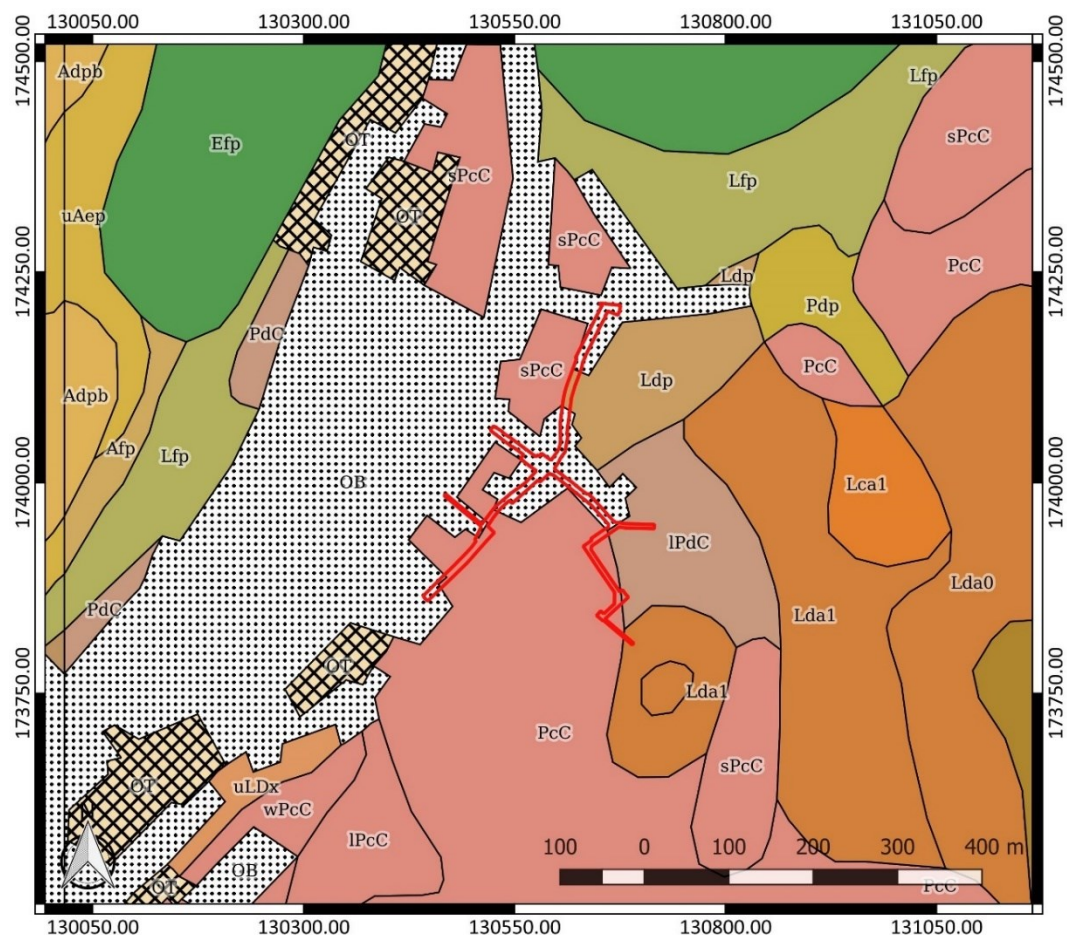

Figuur 11: Legende bij de quartairgeologische kaart (www.geopunt.be)

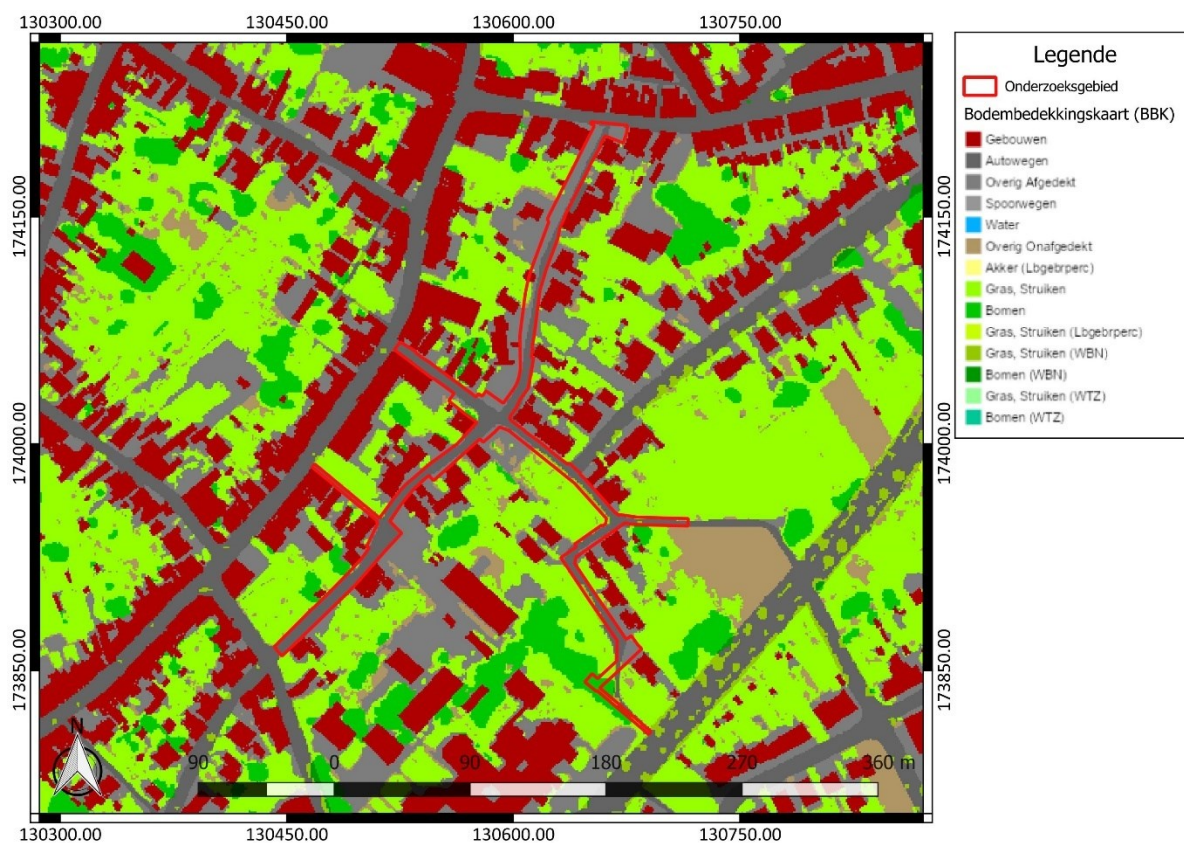
De bodemkaart (Figuur 12) situeert het onderzoeksgebied deels in een bebouwde zone (OB) en verder ter hoogte van een matig droge licht zandleembodem met structuur B horizont of sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont (Pcc), een matig natte zandleembodem zonder profiel (Ldp), een matig natte licht zandleembodem met structuur B horizont of sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont en met leem op geringe diepte, ondieper dan 75 cm (IPdC) en een matig natte zandleembodem met textuur B horizont en met een A-horizont van minder dan 40 cm (Lda1).

We leren er uit dat het onderzoeksgebied gesitueerd is op de overgang van een matig droge naar een matig natte bodem.

In het onderzoeksgebied zijn op de bodemgebruikskaart overwegend verhardingen te bemerken. Voor het overige wordt het onderzoeksgebied volgens de kaart ingenomen door gras, bomen en struiken (Figuur 13). Dit beeld komt overeen met het beeld dat we zien op een recente luchtfoto (Figuur 5).

Figuur 12: Bodemkaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Figuur 13: Bodemgebruikskaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

2.4.2 Historische beschrijving van het onderzochte gebied

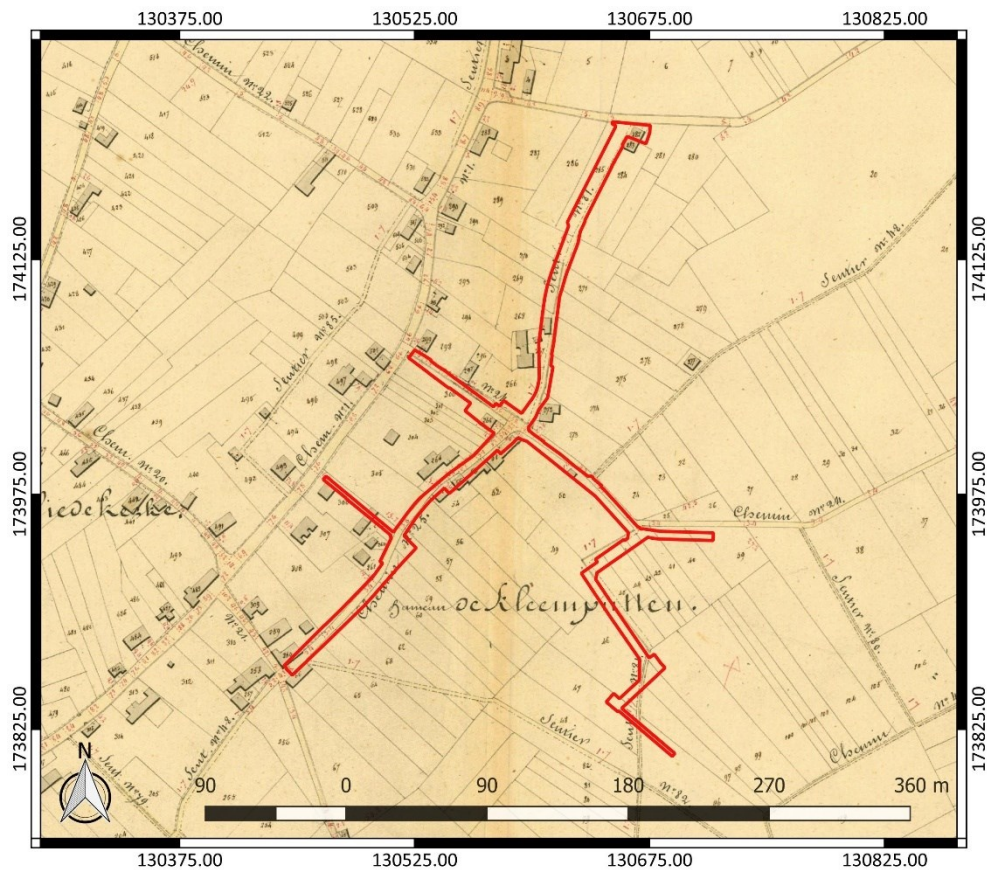
De oudste sporen die op het grondgebied van Liedekerke werden aangetroffen, betreffen vondsten uit het neolithicum. Ook uit de Romeinse tijd werden al resten aangetroffen. Vanaf de Karolingische periode ontstonden de eerste, permanente woonkernen. Toponymisch gaat de naam 'Liedekerke' terug tot een 10de-eeuwse oorsprong, waarbij de Germaanse woorden 'hlidha' (helling) en 'kirka' (kerk) gecombineerd werden. Deze naam verwijst naar de hoger gelegen positie van de kerk ten opzichte van de Oude Dender. Tot het midden van de 12de eeuw was de macht over Liedekerke in handen van een geslacht van plaatselijke heren. Zij woonden in een kasteel dat gelegen was op een kunstmatige heuvel langs de Dender. Na de Franse Revolutie werd het kasteel gesloopt.⁶

Op de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgemaakt op initiatief van graaf de Ferraris (1771-1778), is te zien dat het zuidwesten van het onderzoeksgebied ter hoogte van een voetweg gelegen is (Figuur 14). Het oosten van het terrein ligt ter hoogte van akkerland. Centraal op het terrein zien we historische bebouwing die mogelijk deels binnen het onderzoeksgebied ligt. Het noorden en het westen van het terrein zijn gesitueerd ter hoogte van tuinen en mogelijk ook deels ter hoogte van historische bebouwing. We zien dat het onderzoeksgebied in het oosten van de historische kern van Liederkerk gelegen is en deels erbuiten.

Figuur 14: Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

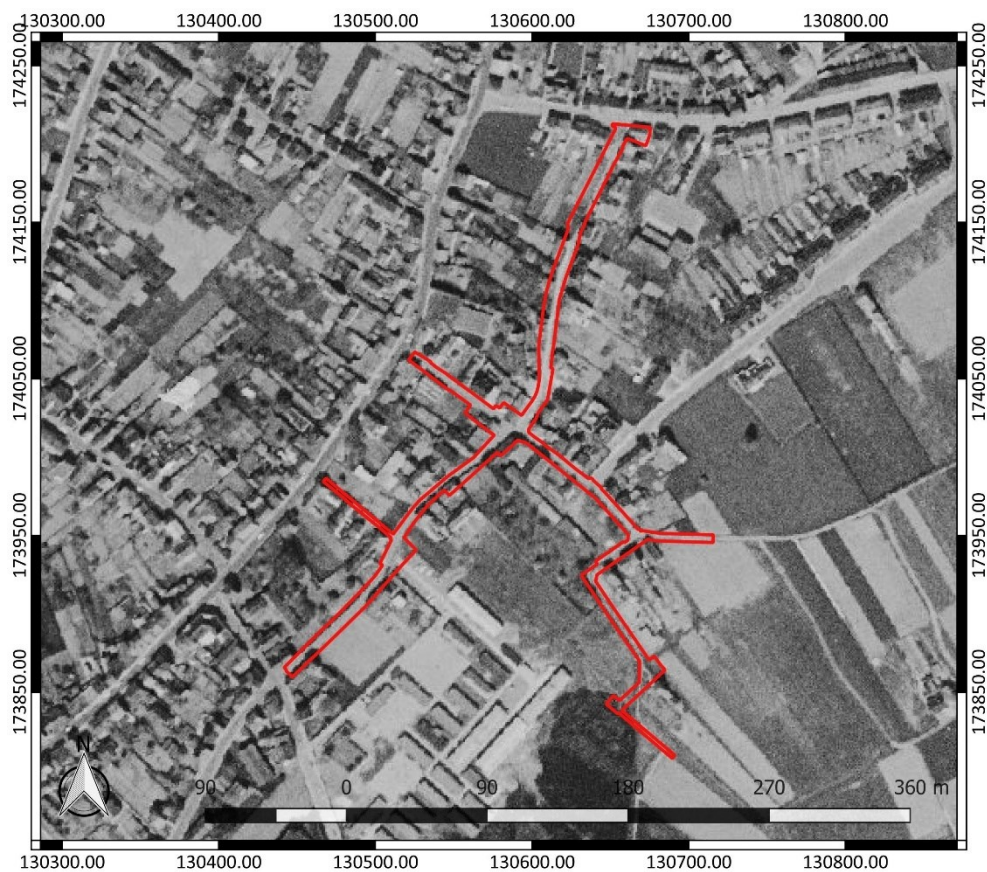
⁶ <https://www.liedekerke.be/menu/bestuur-en-beleid/over-liedekerke/geschiedenis>; <http://www.heemkring-liedekerke.be/kasteel-te-liedekerke>

Figuur 15: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Figuur 16: Atlas cadastral parcellaire de la Belgique van Popp met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Figuur 17: Luchtfoto uit 1971 met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

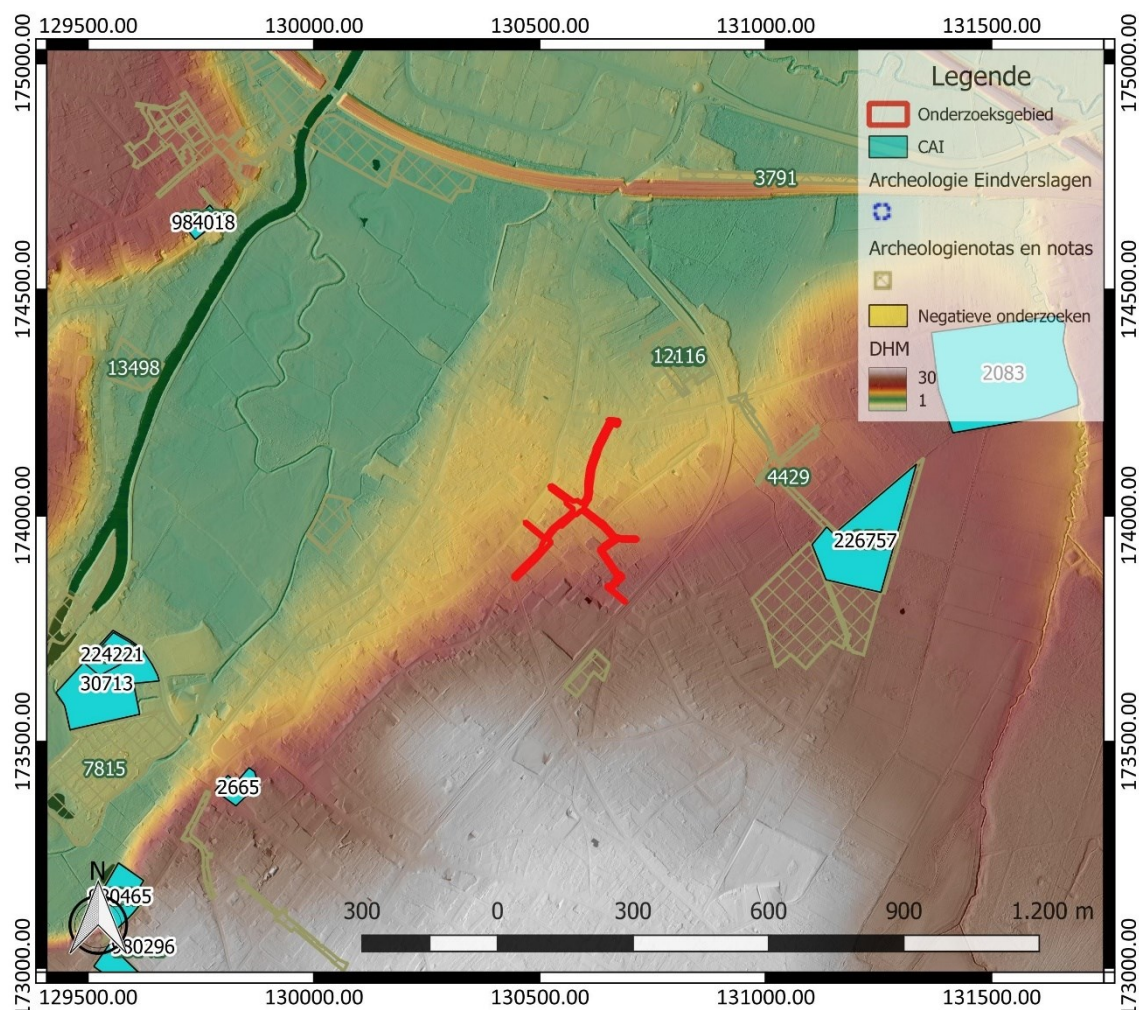
Figuur 18: Luchtfoto uit 1979-1990 met aanduiding van het onderzoeksgebied (www.geopunt.be)

Op de Atlas der Buurtwegen (1841) zijn drie gebouwen te zien binnen het onderzoeksgebied die volledig binnen het onderzoeksgebied liggen. Centraal binnen het onderzoeksgebied vinden we ook enkele gebouwen die deels aangesneden worden. Verder bevindt het onderzoeksgebied zich ondertussen grotendeels ter hoogte van wegenis (Figuur 15). Ook in het oosten van het terrein is nu wegenis aangelegd. De Atlas cadastral parcellaire de la Belgique van P.C. Popp (1842-1879) geeft een gelijkaardig beeld als de Atlas der Buurtwegen weer, maar vertoont een sterkere afwijking.

Een luchtfoto uit 1971 (Figuur 17) toont ons een situatie die nog steeds sterk overeen komt met die op de Atlas der Buurtwegen. Er zijn nog steeds twee gebouwen te zien binnen het onderzoeksgebied. Een luchtfoto uit 1979-1990 (Figuur 18) toont er nog bebouwing aanwezig is in het noordoosten van het terrein. Er lijkt ook bebouwing aanwezig in het zuidwesten en deels ook ter hoogte van het kruispunt centraal op het terrein. Ondertussen is alle bebouwing binnen het onderzoeksgebied verdwenen. Dat zien we op een recente luchtfoto (Figuur 5). Enkel een beperkte zone in het zuidoosten van het terrein is vandaag nog niet verhard, maar in gebruik als grasland.

2.4.3 Het onderzochte gebied in zijn archeologisch kader

De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) vermeldt een aantal locaties in de omgeving van het onderzoeksgebied waar archeologische resten gekend zijn (Figuur 19). De in de nabijheid gelegen archeologische waarden en de locaties met een gelijkaardige landschappelijke ligging worden besproken. Ze zijn het relevantste om het archeologisch potentieel van het terrein in te schatten.

Figuur 19: Overzichtskartaal Centrale Archeologische Inventaris met aanduiding van het onderzoeksgebied (<https://geo.onroerenderfgoed.be/>), weergegeven op het DTM 1 m en Hillshade DHM 5 m

Ten oosten van het onderzoeksgebied vond een proefsleuvenonderzoek plaats (CAI ID 226757). Het leverde een kuil op met handgevormd aardewerk, die in de metaaltijden gedateerd wordt en verder enkele greppels en houtskoolmeilers.⁷ Hier vlakbij vinden we ook nog de priorij van Muilen (CAI ID 2083), die mogelijk teruggaat tot de 13de eeuw. Bij de priorij bevond zich ook een 14de-eeuwse kapel.⁸

Op al grote afstand ten westen vinden we de Sint-Niklaaskerk (CAI ID 2665), waarvan de toren dateert uit de 17de eeuw.⁹ In de buurt vond een proefsleuvenonderzoek plaats (CAI ID 980465). Daarbij zijn geen relevante archeologische resten aangetroffen. De aanwezige sporen worden in de nieuwste tijd gedateerd.¹⁰ Een proefsleuvenonderzoek hier vlakbij bracht een paalkuil en een greppel aan het licht, die mogelijk in de middeleeuwen te dateren zijn (CAI ID 980296).¹¹

Ten noorden hiervan vinden we de aanduiding van een volmiddeleeuws mottekasteel (CAI ID 30713).¹² Er is ook nog een ophogingspakket uit de nieuwste tijd vastgesteld (CAI ID 224221).¹³ Ter hoogte van CAI ID 984018 vinden we de resten van een geruimd kerkhof. Bij werken werd er een grote historische knekelput aangetroffen.¹⁴

Andere gekende archeologische waarden in de omgeving van het onderzoeksgebied bevinden zich al op vrij grote afstand ten opzichte van het onderzoeksgebied of kennen een verschillende landschappelijke ligging. Ze zijn weinig relevant om het archeologisch potentieel van het terrein in te schatten. Daarom worden ze hier niet nader toegelicht. Archeologienota's of nota's van terreinen in de omgeving die geen relevante aanvulling op de reeds besproken CAI-locaties geven, lichten we daarom hier niet afzonderlijk toe.

2.4.4 Interpretatie van het onderzochte gebied en synthese

Na uitvoering van het bureauonderzoek kunnen de onderzoeksvragen die vooropgesteld werden, beantwoord worden.

Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologisch potentieel van het terrein? Wat is de landschapshistoriek en de gebruiksevolutie van het terrein?

Het onderzoeksgebied wordt gekenmerkt door een gunstige landschappelijke ligging. Het terrein bevindt zich op de overgang van hoger gelegen gronden naar lager gelegen gronden en ook op de overgang van een matig droge naar een matig natte bodem. Gekende archeologische waarden in de omgeving wijzen op het voorkomen van resten uit de metaaltijden, de middeleeuwen en de nieuwe tijd.

⁷ Inventaris Onroerend Erfgoed 2024: Rozenlaan [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/226757> (geraadpleegd op 18 oktober 2024).

⁸ Inventaris Onroerend Erfgoed 2024: Priorij van Muilen [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/2083> (geraadpleegd op 18 oktober 2024).

⁹ Inventaris Onroerend Erfgoed 2024: Sint-Niklaaskerk [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/2665> (geraadpleegd op 18 oktober 2024).

¹⁰ Inventaris Onroerend Erfgoed 2024: Liedekerke Houtmarktstraat 71 [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/980465> (geraadpleegd op 18 oktober 2024).

¹¹ Inventaris Onroerend Erfgoed 2024: Liedekerke Houtmarktstraat [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/980296> (geraadpleegd op 18 oktober 2024).

¹² Inventaris Onroerend Erfgoed 2024: Kasteelberg [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/30713> (geraadpleegd op 18 oktober 2024).

¹³ Inventaris Onroerend Erfgoed 2024: Kasteelstraat [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/224221> (geraadpleegd op 18 oktober 2024).

¹⁴ Inventaris Onroerend Erfgoed 2024: Moreelstraat [online], <https://id.erfgoed.net/waarnemingen/984018> (geraadpleegd op 18 oktober 2024).

Historische kaarten geven aan dat het onderzoeksgebied voor een groot deel gesitueerd is ter hoogte van het oosten van de historische dorpskern van Liedekerke. Het oosten van het onderzoeksgebied was in de 18de eeuw nog in gebruik als akkerland. Op jongere kaarten zien we hier weginfrastructuur verschijnen, maar bebouwing is er nog schaars. Op de rest van het terrein geven historische kaarten een drietal gebouwen aan die binnen het onderzoeksgebied gesitueerd waren in de 19de eeuw en mogelijk ook al in de 18de eeuw. Verder worden ook nog delen van gebouwen aangesneden.

De bebouwing die we op historische kaarten gesitueerd zien binnen het onderzoeksgebied, is vandaag volledig verdwenen en vervangen door weginfrastructuur. Daarvan verwachten we dat ze de resten van historische bebouwing minstens aangetast zal hebben.

Wat is de impact van de geplande werken?

Binnen het volledige onderzoeksgebied worden werken gepland. De voornaamste werken omvatten de opbraak van de bestaande wegenis en riolering en de aanleg van nieuwe wegenis en een gescheiden rioleringsstelsel. De verstoringdiepte van de meeste bodemingrepen is beperkt en ligt tussen ca. 28 en 60 cm. Ter hoogte van de groenaanleg loopt de verstoringdiepte sterker op, tot ca. 1,00 m en ter hoogte van de nieuwe riolering is dat tot maximaal ca. 2,05 m. Van de meeste bodemingrepen verwachten we dat ze grotendeels beperkt blijven tot de reeds bestaande verstoringdiepte. Ter hoogte van de groenaanleg en de nieuwe riolering verwachten we wel mogelijk een bijkomende negatieve impact, tenzij in de zones met reeds bestaande nutsvoorzieningen. Dit alles doet ons besluiten dat de bijkomende negatieve impact van de geplande werken ten opzichte van het nog aanwezige bodemarchief eerder beperkt is.

2.4.5 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Het bureauonderzoek toont aan dat het onderzoeksgebied oorspronkelijk mogelijk archeologisch potentieel kende. Het terrein heeft namelijk gunstige landschappelijke kenmerken. In de omgeving zijn reeds archeologische waarden uit de metaaltijden, de middeleeuwen en de nieuwe tijd gekend. Verder is er voor het onderzoeksgebied vooral sprake van een verwachting naar resten van historische bebouwing uit de nieuwe en de nieuwste tijd, zoals we die kennen van historische kaarten. Van die historische bebouwing verwachten we echter ook dat de resten deels aangetast zijn door de aanleg van de huidige weginfrastructuur en dat er dus nog slechts flarden van gevonden kunnen worden. Dat geldt ook voor eventueel aanwezige oudere resten.

De geplande werken blijven voor een groot deel beperkt tot de verstoringdiepte van de bestaande weginfrastructuur. Vooral ter hoogte van de zones met groenaanleg en de nieuwe riolering verwachten we een bijkomende negatieve impact op het nog aanwezige bodemarchief, tenminste in de zones waar vandaag nog geen nutsvoorzieningen aanwezig zijn. Op basis van al deze elementen verwachten we dat het potentieel op kennisvermeerdering in geval van verder vooronderzoek in het kader van de geplande werken slechts beperkt is. Door het smalle, lijnvormige tracé en de bodemingrepen uit het verleden schatten we de kans op het aantreffen van relevante archeologische resten nog slechts laag in. Indien toch relevante resten aangetroffen worden, verwachten we verder dat de ruimtelijke context reeds sterk aangetast is, wat een correcte interpretatie van eventueel aanwezige resten bemoeilijkt. We moeten dan ook besluiten dat het potentieel op kennisvermeerdering te beperkt is om de kosten van bijkomend onderzoek te kunnen verantwoorden. Daarom worden in het kader van de geplande werken geen bijkomende archeologische maatregelen meer nodig geacht.

3 Samenvatting

Naar aanleiding van geplande wegenis- en rioleringswerken binnen het onderzoeksgebied, diende een archeologienota opgesteld te worden. Het uitgevoerde bureauonderzoek geeft aan dat het onderzoeksgebied in het verleden mogelijk archeologisch potentieel kende. Daarop wijzen de gunstige landschappelijke ligging en de reeds gekende archeologische waarden in de omgeving. Op basis van historische kaarten en luchtfoto's verwachten we ook dat mogelijk nog beperkte resten van bebouwing uit de nieuwe en vooral uit de nieuwste tijd aanwezig kunnen zijn.

We verwachten echter ook dat de aanleg van de huidige weginfrastructuur reeds een sterk negatieve impact op het voormalige bodemarchief gehad heeft. Van verder vooronderzoek op het terrein verwachten we dat die nog slechts een lage trefkans op relevante archeologische resten kent. Bij het aantreffen van relevante archeologische resten verwachten we verder ook dat de ruimtelijke context reeds sterk aangetast zal zijn, waardoor het moeilijk zal zijn aanwezige resten correct te kunnen interpreteren. We moeten besluiten dat verder vooronderzoek op het terrein een te beperkt potentieel op kennisvermeerdering kent om de kosten ervan te kunnen verantwoorden. Daarom worden in het kader van de geplande werken op het terrein geen bijkomende archeologische maatregelen meer nodig geacht.

4 Bibliografie

4.1 Publicaties

Schroyen, K., 2006: *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart. Kaartblad 31-39 Brussel-Nijvel, Linden.*

4.2 Websites

Cartesius (2024)

<https://www.cartesius.be>

Databank ondergrond Vlaanderen (2024)

<https://dov.vlaanderen.be/>

Gemeente Liedekerke (2024)

<https://www.liedekerke.be>

Geoportaal Onroerend Erfgoed (2024)

<https://geo.onroerenderfgoed.be/>

Geopunt Vlaanderen (2024)

<https://www.geopunt.be/>

Heemkring Liedekerke (2022)

<http://www.heemkring-liedekerke.be>

Inventaris Onroerend Erfgoed (2024)

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be>

Onderzoeksbalans Onroerend Erfgoed Vlaanderen (2024)

<https://www.onderzoeksbalans.be>

5 Bijlagen

5.1 Archeologische periodes

